

Utlåtande 2011:33 RI (Dnr 023-2771/2010)

2011 års bolagsstämma vid Stockholms Stadshus AB samt standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag

Val av stämooombud, fastställelse av resultat- och balansräkning, arvoden m.m. – jämte val av ombud för övriga, utanför koncernen Stockholms Stadshus AB stående hel- och delägda bolag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Reviderad standardbolagsordning för stadens helägda privata aktiebolag godkänns enligt bilaga 3.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Irene Lundquist Svenonius utses till ombud vid Stockholms Stadshus AB:s m.fl. bolagsstämmor för tiden fram till 2012 års ordinarie bolagsstämmor. Vid dennes förhinder utses till ombud Gunnar Björkman, Carina Lundberg Uudelepp, Staffan Ingvarsson eller Catharina Gyllencreutz.
2. Ombudet får i uppdrag att vid respektive ordinarie bolagsstämma 2011 rösta i enlighet med av revisorerna tillstyrkta förslag beträffande
 - fastställelse av resultat- och balansräkningar
 - disposition av bolagets fria kapital enligt den fastställda balansräkningen
 - ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och verkställande direktören för 2010 års förvaltning.
3. Ombudet får i uppdrag att företräda staden avseende förslag om
 - beslut om nyemission
 - beslut om ändring av bolagsordning.
4. Ombudet får i uppdrag att rösta för att de styrelsehandlingar som inför varje styrelsemöte tillställs styrelseledamöterna, samtidigt även tillställs en av respektive aktieägare anvisad företrädare, allt i den omfattning som

inte hindras av tvingande lag.

5. Ombudet får i uppdrag att vid Stockholms Stadshus AB:s ordinarie bolagsstämma 2011 rösta för
 - årsarvoden år 2011 till styrelseledamöter m.fl. enligt bilaga 2.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Statliga myndigheter, kommuner och landsting har under lång tid försökt hitta sätt och former för att bedriva sin verksamhet på ett mer effektivt sätt. Detta har bland annat skett genom bolagisering av verksamheter. Genom organisationsförändringen har alltså en enhet som tidigare utgjorde del av en större förvaltning blivit självständig och bland annat fått en egen styrelse. Fråga har därmed uppkommit om förvaltningen har kunnat fortsätta köpa bolagets tjänster utan att genomföra offentlig upphandling.

Enligt EG-rätten har det varit möjligt att köpa tjänster från bolagiserade verksamheter utan offentlig upphandling under förutsättning att två kriterier är uppfyllda, nämligen:

- den upphandlande enheten ska utöva långtgående kontroll över den enhet från vilken köpet sker (kontrollkriteriet)
- den enhet från vilken köpet sker ska bedriva nästan all sin verksamhet tillsammans med den upphandlande enheten (verksamhetskriteriet).

För att tydliggöra kontrollkriteriet bör följande läggas till § 4. (ändamålsparagrafen) i *Standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag*:

”Bolaget skall bedrivas inom ramen för Stockholms kommuns verksamhet.”

Inför förestående ordinarie bolagsstämmor i aktiebolag, där staden innehar aktier/ rösträtt måste staden ha ombud. Ombudet väljs av kommunstyrelsen.

Beträffande koncernbolagen - exklusive moderbolaget Stockholms Stadshus AB självt - beslutar kommunstyrelsen i särskilt ärende.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Mina synpunkter

Jag instämmer i det som anförts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Bolag som får beslutsunderlag till respektive bolagsstämma
2. Årsarvoden 2011 till styrelseledamöter med flera inom koncernen Stockholms Stadshus AB
3. Standardbolagsordning för stadens helägda privata aktiebolag

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

De bolag som staden äger ska ha så stor öppenhet som möjligt för ägarna, som ytterst är stockholmarna. Det är av stor vikt att bolagsstämmorna görs tillgängliga och öppna för innevånarna i Stockholm. Bolagsstämmorna bör annonseras på ett inbjudande sätt och fyllas med ett intressant innehåll förutom de mer formella beslut som ska tas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Reviderad standardbolagsordning för stadens helägda privata aktiebolag godkänns enligt bilaga 3.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Irene Lundquist Svenonius utses till ombud vid Stockholms Stadshus AB:s m.fl. bolagsstämmor för tiden fram till 2012 års ordinarie bolagsstämmor. Vid dennes förhinder utses till ombud Gunnar Björkman, Carina Lundberg Uudelepp, Staffan Ingvarsson eller Catharina Gyllencreutz.
2. Ombudet får i uppdrag att vid respektive ordinarie bolagsstämma 2011 rösta i enlighet med av revisorerna tillstyrkta förslag beträffande
 - fastställelse av resultat- och balansräkningar
 - disposition av bolagets fria kapital enligt den fastställda balansräkningen
 - ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och verkställande direktören för 2010 års förvaltning.

3. Ombudet får i uppdrag att företräda staden avseende förslag om
 - beslut om nyemission
 - beslut om ändring av bolagsordning.
4. Ombudet får i uppdrag att rösta för att de styrelsehandlingar som inför varje styrelsemöte tillställs styrelseledamöterna, samtidigt även tillställs en av respektive aktieägare anvisad företrädare, allt i den omfattning som inte hindras av tvingande lag.
5. Ombudet får i uppdrag att vid Stockholms Stadshus AB:s ordinarie bolagsstämma 2011 rösta för
 - årsarvoden år 2011 till styrelseledamöter m.fl. enligt bilaga 2.

Stockholm den 9 februari 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande

1. Ändamålsparagrafen (§ 4) i den reviderade standardbolagsordningen för stadens helägda privata aktiebolag enligt bilaga 3 får följande lydelse; ”Bolaget skall bedrivas inom ramen för den kommunala kompetensen i enlighet med kommunallagen”.
2. I övrigt tillstyrka föredragande borgarrådets förslag

Samt att därutöver framföra följande;

Vi ser ingen anledning till att införa begränsning i bolagsordningen till att enbart gälla Stockholms kommuns verksamhet. Det saknas en konsekvensanalys av den föreslagna förändringen, som endast motiveras genom att den skulle tydliggöra ”kontrollkriteriet”.

Det vore dumt att låsa sig genom att införa bestämmelser i bolagsordningen som lägger hinder i vägen dels för regional samverkan dels för global samverkan. Med en sådan ändamålsparagraf som den borgerliga majoriteten föreslår är det fritt fram att sälja ut befintlig verksamhet. Det ger också möjligheter att argumentera för att kommunens bolag inte skall delta i upphandling eller inleda samarbete med privata bolag

utanför Stockholms kommun genom att hänvisa till bolagsordningen. Detta lägger en hämsko på kommunens bolag och blir en konkurrensnackdel för bolagen.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Statliga myndigheter, kommuner och landsting har under lång tid försökt hitta sätt och former för att bedriva sin verksamhet på ett mer effektivt sätt. Detta har bland annat skett genom bolagisering av verksamheter. Genom organisationsförändringen har alltså en enhet som tidigare utgjorde del av en större förvaltning blivit självständig och bland annat fått en egen styrelse. Fråga har därmed uppkommit om förvaltningen har kunnat fortsätta köpa bolagets tjänster utan att genomföra offentlig upphandling.

Enligt EG-rätten har det varit möjligt att köpa tjänster från bolagiserade verksamheter utan offentlig upphandling under förutsättning att två kriterier är uppfyllda, nämligen:

- den upphandlande enheten skall utöva långtgående kontroll över den enhet från vilken köpet sker (kontrollkriteriet), och
- den enhet från vilken köpet sker skall bedriva nästan all sin verksamhet tillsammans med den upphandlande enheten (verksamhetskriteriet).

För att tydliggöra kontrollkriteriet bör följande läggas till § 4. (ändamålsparagrafen) i *Standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag*:

”Bolaget skall bedrivas inom ramen för Stockholms kommuns verksamhet.”

Inför förestående ordinarie bolagsstämmor i aktiebolag, där staden innehar aktier/ rösträtt måste staden ha ombud. Ombudet väljs av kommunstyrelsen.

Beträffande koncernbolagen - exklusive moderbolaget Stockholms Stads-
hus AB självt - beslutar kommunstyrelsen i särskilt ärende.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stads-
hus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2011 är i huvudsak av följande lydelse.

Revidering av standardbolagsordningen

Statliga myndigheter, kommuner och landsting har under lång tid försökt hitta sätt och former för att bedriva sin verksamhet på ett mer effektivt sätt. Detta har bland annat skett genom bolagisering av verksamheter. Genom organisationsförändringen har alltså en enhet som tidigare utgjorde del av en större förvaltning blivit självständig och

bland annat fått en egen styrelse. Fråga har därmed uppkommit om förvaltningen har kunna fortsätta köpa bolagets tjänster utan att genomföra offentlig upphandling.

Enligt EG-rätten har det varit möjligt att köpa tjänster från bolagiserade verksamheter utan offentlig upphandling under förutsättning att två kriterier är uppfyllda, nämligen:

- den upphandlande enheten skall utöva långtgående kontroll över den enhet från vilken köpet sker (kontrollkriteriet), och
- den enhet från vilken köpet sker skall bedriva nästan all sin verksamhet tillsammans med den upphandlande enheten (verksamhetskriteriet).

Dessa båda förutsättningar utgör de så kallade ”Teckal-kriterierna”, vilka härstammar från EG-domstolens dom i fall C-107/98 Teckal (18 november 1999). Svensk lagstiftning förbereds för att anpassas till kriterierna.

För att tydliggöra kontrollkriteriet i ”Teckal-kriterierna” bör följande läggas till § 4. (ändamålsparagrafen) i *Standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag*:

”Bolaget skall bedrivas inom ramen för Stockholms kommuns verksamhet.”

2011 års ordinarie bolagsstämma vid Stockholms Stadshus AB

Inför förestående ordinarie bolagsstämmor i aktiebolag, där staden innehar aktier/rösträtt måste staden ha ombud. Ombudet väljs av kommunstyrelsen som uppdrar till denne att rösta om:

- fastställelse av resultat- och balansräkningar
- disposition av bolagets vinst eller förlust (fria kapital) enligt den fastställda balansräkningen
- ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och verkställande direktören
- arvoden åt styrelseledamöter, revisorer och ersättare samt val av auktoriserad revisor och ersättare för denne
- förslag om nyemission
- förslag om ändrad bolagsordning.

Härutöver behöver ombudet rösta i ”övriga ärenden som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen (1975:1385) eller bolagsordningen” eller av annat skäl.

Beträffande koncernbolagen - exklusive moderbolaget Stockholms Stadshus AB självt - beslutar kommunstyrelsen i särskilt ärende.

För bolagen i *bilaga 1* förutsätts stadsledningskontoret upprätta erforderligt beslutsunderlag till respektive bolagsstämma och tillse att stämмоombudet erhåller detsamma.

Ombudet föreslår, avseende Stockholms Stadshus AB, rösta för arvoden 2011 enligt bilaga 2. Dessutom justeras bolagens årsarvoden så att de överensstämmer med vad som gäller för stadens nämnder och styrelser. På sedvanligt sätt utgår härutöver sammanträdesarvoden (500 kr) och dagarvoden (500 kr, 560 kr respektive 950 kr).

Bilaga 1

ÖVRIGA MAJORITETSÄGDA BOLAG från Stadshuskoncernen fristående

Svenska Teknologföreningens Fastighets AB, 100 %
Stockholm 2004 AB, 100 %
Mässfastigheter i Stockholm AB (koncern), 50,4 %

INTRESSEBOLAG MM direkt ägda av staden

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad,
röster 49,9 %, kap 9,9 %
Euro Info Centre Stockholm AB, 33,3 %
Stockholms Terminal AB, 50,0 %
SÖRAB, 5,0 %

Bilaga 2

**Årsarvoden 2011 till styrelseledamöter m.fl. i koncernen
Stockholms Stadshus AB**

Årsarvodena för styrelseledamöter med flera är höjda som en följd av ändrat prisbasbelopp. Motsvarande justeringar har gjorts inom stadens nämndorganisation. Endast ett årsarvode utgår per underkoncern.

Härtill kommer sammanträdesarvoden (**500 kr**) och dagarvoden (**500 kr, 560 kr** respektive **950 kr**), etc. enligt stadens regler.

Borgarråd, tjänstemän i stadens bolag och förvaltningar där styrelseuppdraget ingår i tjänsten, samt fackliga företrädare erhåller inga arvoden eller andra ersättningar.

Bolag	År	Ordförande inklusive ledamots- arvodet	Vice ordförande (dito)	Annan ledamot	Suppleant	Av KF utsedd lekmanrevisorer/ revisorssuppleanter	
Stockholms Stadshus AB - <i>Direktiv till ombud fastställs av KS</i>	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700
AB Svenska Bostäder	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700
AB Familje- bostäder	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700
AB Stockholms- hem	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700
Stockholm Vat- ten AB	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700
Stockholms Hamn AB	2010	66 300	53 000	26 500	19 700	8 800	6 600
	2011	66 800	53 400	26 700	19 900	8 900	6 700

Bolag	År	Ordförande inklusive ledamotsarvodet	Vice ordförande (dito)	Annan ledamot	Suppleant	Av KF utsedd lekmannarevisorer/ revisorssuppleanter	
Stockholms Business Region AB	2010 2011	66 300 66 800	53 000 53 400	26 500 26 700	19 700 19 900	8 800 8 900	6 600 6 700
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
AB Stokab	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
Stockholms Stads Parkerings AB	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
Stockholms Stadsteater AB	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	2010 2011	51 500 52 000	41 200 41 600	20 600 20 800	15 200 15 400	8 800 8 900	6 600 6 700
<i>Förtursutskottet</i>	2010 2011	20 600 20 800	11 800 11 900				

Övriga bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB har tjänstemannastyrelser varför endast årsarvoden etc. utgår till valda lekmannarevisorer med **8 900 kr** och lekmannarevisorssuppleanter med **6 700 kr** per bolag eller underkoncern.

Standardbolagsordning för stadens helägda privata aktiebolag

BOLAGSORDNING FÖR

§ 1

Bolagets firma är

§ 2

Styrelsen skall ha sitt säte i Stockholm.

§ 3

Föremålet för bolagets verksamhet är

Bolaget skall bedrivas inom ramen för Stockholms kommuns verksamhet.

§ 4

Det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet är

§ 5

Aktiekapitalet skall vara lägst kronor och högst x 4 kronor.

Antalet aktier skall vara lägst och högst x 4.

§ 6

Styrelsen skall bestå av lägst --- och högst --- ledamöter med lägst --- och högst --- suppleanter. Stockholms kommunfullmäktige väljer ledamöter och suppleanter samt bland dessa ordförande och vice ordförande för tiden från årsstämman som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättas till tiden vid slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

§ 7

För granskning av bolagets årsredovisning jämte bokföringen, koncernredovisningen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning väljer bolagsstämman en revisor och en revisorssuppleant. Revisor och suppleant skall vara auktoriserade revisorer. Uppdraget som revisor och suppleant gäller till slutet av den årsstämma enligt aktiebolagslagen (SFS 2005:551) 9 kap. 21 § första stycket som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Stockholms kommunfullmäktige väljer en lekmannarevisor och en suppleant för denna, dock längst till slutet av den årsstämma enligt aktiebolagslagen (SFS 2005:551) 9 kap. 21 § första stycket som hålls året efter det är då allmänna val till fullmäktige förrättas nästa gång.

§ 8

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 9

Årsstämman hålls senast under maj månad. Vid årsstämman skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Val av ordförande vid stämman samt utseende av protokollförare.
2. Upprättande och godkännande av röstlängd.
3. Val av justeringsmän.
4. Godkännande av dagordningen.
5. Fråga om stämman blivit behörigen sammankallad.
6. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport samt (i förekommande fall) koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.
7. Beslut om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt (i förekommande fall) koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen.
8. Beslut om dispositioner av bolagets vinst eller förlust (fria kapital) enligt den fastställda balansräkningen.
9. Beslut om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören.
10. Anteckning om Stockholms kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och suppleanter
11. Val av en revisor och en revisorssuppleant.
12. Anteckning om Stockholms kommunfullmäktiges val av lekmannarevisor och suppleant.
13. Fastställande av arvoden åt styrelsen och revisorerna.
14. Övriga ärenden, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller bolagsordningen.

§ 10

Bolagets räkenskapsår skall vara kalenderår.

§ 11

Den som avser att överlåta aktie till annan aktieägare i bolaget, eller till någon som inte är aktieägare i bolaget, skall genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse erbjuda

övriga aktieägare att köpa aktien. Av anmälan skall framgå de villkor som gäller för förköpet.

Erbjudandet om förköp kan bara utnyttjas för alla de aktier som erbjudandet omfattar.

När aktie har anmälts till förköp skall styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje förköpsberättigad med anmodan till den som önskar begagna sig av förköpsrätten att skriftligen framställa förköpsanspråk hos bolagets styrelse inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsen om förköpserbjudandet.

Skulle flera förköpsberättigade anmäla sig, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning av bolagets styrelse. Om flera aktier erbjudits skall aktierna, så långt det är möjligt, fördelas i proportion till tidigare innehav mellan dem som framställt förköpsanspråk.

Talan i en fråga om förköp måste väckas inom två månader från den dag då den som ville utöva förköpsrätt anmälde detta till bolagets styrelse.

Aktie som förköps skall betalas inom en månad från den tidpunkt då priset blev bestämt.

§ 12

Stockholms kommunfullmäktige skall ges tillfälle att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 13

Denna bolagsordning får inte ändras utan Stockholms kommunfullmäktiges medgivande.